

The relationship between privacy and chastity in general and hijab as its native appearance in the car

Asiyeh Haddadi Delavar ¹, Kowsar Mirzaei ², Fahimeh Jahaniyan ³, Mansoura Zarean ⁴

1. PhD student in Women's Studies, Women's Rights in Islam, University of Religions and Denominations, (Corresponding Author), Email: haddadiasiyeh1992@gmail.com

2. PhD student in Women's Studies, Women's Rights in Islam, University of Religions and Denominations, Email: k.mirzaei1364@gmail.co

3. PhD student in Women's Studies, Women's Rights in Islam, Email: f_jahaniyan@yahoo.com

4. Associate Professor, Department of Social Sciences and Development Studies, Women Research Center, Alzahra University, Tehran, Iran. Email: man.zarean@gmail.com

Abstract

Taking off the hijab in a car is one of the examples of breaking the law, which is more complicated than Taking off the hijab in the streets and public places. Some people do not allow the application of hijab law in this case, considering the privacy regulations in private cars. Note to Article 5 of the law on protection of those who enjoin good and forbid evil approved in 1394 SH, places including vehicles, which are exposed to the public without being searched, are not subject to privacy. In the states of Ohio, Texas, New York, California, and Colorado, despite the absence of the hijab law, unchaste and insolent act in public places and public view, including in cars, is considered a crime. If these acts are committed in a car, depending on state laws, it will result in punishments ranging from fines to imprisonment for the committed. England also applies different types of punishments depending on the type of justice or royal court. Therefore, according to the doctrine of plain sight, the occupants of a vehicle who have exposed themselves to the view of passersby are not protected by privacy. This article has been compiled in a descriptive-analytical-critical way and examines the laws related to chastity and hijab in the privacy of the car in Iran, America and England.

Key words: Privacy, vehicle, doctrine of plain sight, public unchastity, hijab law.

Received:

2024/04/18

Revised:

2024/10/26

Accepted:

2024/06/16

Published

online:

2025/09/23

How To Cite: Haddadi Delavar, A; Mirzaei, K; Jahaniyan, F & Zarean, M. (2025). The relationship between privacy and chastity in general and hijab as its native appearance in the car. *Comparative studies on Islamic and Western Law*, 12 (3), 85-111. <http://www.doi.org/10.22091/csiw.2025.10633.2531>

Published by: University of Qom

©The Author(s)

Article type: Research

نسبت حریم خصوصی با عفاف به طور کلی و حجاب به عنوان نمود بومی آن در خودرو؛ (مطالعه‌ای تطبیقی در حقوق موضوعه ایران، آمریکا و انگلستان)

آسیه حدادی دلاور^۱، کوثر میرزایی^۲، فهیمه جهانیان^۳، منصوره زارعان^۴

۱. دانشجوی دکتری مطالعات زنان گرایش حقوق زن در اسلام دانشگاه ادیان و مذاهب، قم، ایران، (نویسنده مسئول)، رایانامه: haddadiasiyeh1992@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری مطالعات زنان گرایش حقوق زن در اسلام دانشگاه ادیان و مذاهب، قم، ایران، رایانامه: k.mirzaei1364@gmail.com

۳. دانشجوی دکتری مطالعات زنان گرایش حقوق زن در اسلام، قم، ایران، رایانامه: f_jahaniyan@yahoo.com

۴. دانشیار گروه مطالعات علوم اجتماعی و توسعه، پژوهشکده زنان، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران، رایانامه: man.zarean@gmail.com

چکیده

کشف حجاب در خودرو، یکی از مصادیق نقض قانون است که پیچیدگی‌های بیشتری نسبت به کشف حجاب در معابر و اماکن عمومی دارد. برخی با دخیل دانستن ضوابط حریم خصوصی در خودرو شخصی، اعمال قانون حجاب را در این مورد مجاز نمی‌دانند. تبصره ماده ۵ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب ۱۳۹۴، اماکنی، از جمله وسایل نقلیه که بدون تجسس در معرض دید عموم قرار دارند، مشمول حریم خصوصی نمی‌داند. در ایالت‌های اوهایو، تگزاس، نیویورک، کالیفرنیا و کلرادو آمریکا، علی‌رغم نبود قانون حجاب، رفتارهای منافی عفت عمومی و وقیحانه در مکان‌های عمومی و منظر عموم از جمله خودرو، جرم محسوب می‌شود. در صورت ارتکاب این اعمال در خودرو، بسته به قوانین ایالتی مجازات‌هایی از جریمه تا زندان را برای مرتکب در پی خواهد داشت. انگلستان نیز بسته به نوع دادگاه دادگستری یا سلطنتی، طیف مختلفی از مجازات‌ها را اعمال می‌کند. بنابراین، طبق دکترین رؤیت آشکار، سرنشینان وسیله نقلیه‌ای که خود را در معرض دید عابران قرار داده باشند، تحت حمایت حریم خصوصی قرار نمی‌گیرند. این پژوهش به روش توصیفی تحلیلی و انتقادی گردآوری شده است و به بررسی قوانین مرتبط با عفاف و حجاب در حریم خودرو در ایران و آمریکا و انگلستان می‌پردازد.

کلیدواژه‌ها: حریم خصوصی، وسیله نقلیه، دکترین رؤیت آشکار، بی‌عفتی عمومی، قانون حجاب.

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۰۱/۳۰

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۳/۰۸/۰۵

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۱۰/۲۶

تاریخ انتشار برخط:

۱۴۰۴/۰۷/۰۱

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

استناد: حدادی دلاور، آسیه؛ میرزایی، کوثر؛ جهانیان، فهیمه و زارعان، منصوره (۱۴۰۴). نسبت حریم خصوصی با عفاف به طور کلی و حجاب به عنوان نمود بومی آن در خودرو؛ (مطالعه‌ای تطبیقی در حقوق موضوعه ایران، آمریکا و انگلستان)، *پژوهش تطبیقی حقوق اسلام و غرب*، ۱۲ (۳)، ۸۵-۱۱۱.

<http://www.doi.org/10.22091/csiw.2025.10633.2531>

نوع مقاله: پژوهشی

© نویسندگان

ناشر: دانشگاه قم

مقدمه

حجاب یا پوشش شرعی در جمهوری اسلامی، از یک مسئله دینی و فقهی فراتر رفته و به مسئله‌ای اجتماعی و سیاسی بدل گردیده است. از این منظر، با نقش دولت و حقوق شهروندی ارتباط تنگاتنگی برقرار می‌کند (جاوید و شاهمرادی، ۱۳۹۶: ۱۴۱). شاید انتخاب رنگ و نوع پوشش بر اساس سلیقه شخص از بدیهیات محسوب شود، اما با توجه به تأثیرات اجتماعی و عمومی حجاب، محدوده و چهارچوب آن در اختیار حکومت قرار دارد (غلامی، ۱۳۹۱: ۱۱۱-۱۳۴). بنابراین، هرچند پوشش یکی از خصوصی‌ترین بخش‌های زندگی هر فرد و جزء حریم خصوصی وی محسوب می‌شود، اما اغلب دولت‌ها، در سبک زندگی و لباس مردم خود را مسئول می‌دانند. به همین علت این حق شخصی افراد در نظام‌های سیاسی خاص به حقوق عمومی امتداد یافته است و به عمومی‌ترین شکل و در حیطه حریم عمومی^۱ بیان می‌گردد.

بر اساس اسناد حقوق بشری حق بر تمامیت بدن و حق بر پوشش، به رسمیت شناخته شده و جزء حریم خصوصی افراد شمرده می‌شود، ولی در عرصه اجتماع انسانی، موضوعی فرهنگی، سیاسی، عمومی و در نتیجه در حیطه وظایف حاکمیتی قلمداد گردیده است. حکومت‌های دینی و غیردینی با توجه به لباس و نوع پوشش شهروندان خود در تلاشند سبک زندگی شهروندان در تعارض با ارزش‌های رسمی و ایدئولوژی حاکم نباشد و افراد به هیئت فرهنگ رسمی کشور آراسته باشند (جاوید و شاهمرادی، ۱۳۹۶: ۱۴۱). پس از مرگ مهسا امینی در شهریور ۱۴۰۱ و اغتشاشات پس از آن، مقابله با حجاب به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین نمادهای جمهوری اسلامی به اوج خود رسیده است. مقابله با حجاب به حدی رسیده است که نه تنها کشف حجاب، بلکه بی‌پوششی و عریانی بخش‌های مختلف بدن در برخی زنان در اماکن عمومی قابل مشاهده است. در این راستا قوانین متعددی در زمینه حجاب در ایران تدوین گردیده‌اند که به دلیل ماهیت سه‌گانه فرهنگی و اجتماعی و سیاسی حجاب در نسبت با حکومت و نیز برنامه‌ریزی و اقدامات دشمن در چارچوب تهاجم فرهنگی، نتوانستند بازدارندگی کامل را در مورد این آسیب داشته باشند. قبل از اغتشاشات و بروز کشف حجاب‌های گسترده، اولین مرحله از مظاهر کشف حجاب و بی‌عفتی‌های مرتبط با آن، در فضای خودروی شخصی صورت می‌گرفت. در حال حاضر نیز افراد زیادی که در مکان‌های عمومی حاضر به کشف حجاب نیستند، در خودروی شخصی پارک شده و یا در حال حرکت، با استناد به حریم خصوصی، اقدام به حذف پوشش سر و حتی بخشی از بدن می‌کنند. با توجه به قوانین

1. Public privacy

جمهوری اسلامی، خودرو حریم خصوصی محسوب نمی‌شود و امکان پیگرد قانونی افرادی که برخلاف موازین شرعی و قانونی اقدام به کشف حجاب می‌کنند، وجود دارد. اما بسیاری ورود نظام حقوقی ایران را به این امر، خلاف آزادی شخصی و حریم خصوصی قلمداد کرده و خواهان حذف این مقررات هستند. با توجه به این مطلب که در کشورهای دیگر حجاب موضوعیت ندارد و سبک پوشش آزاد است، امر فراتر از پوشش رفته و وارد حیطه رعایت عفت عمومی می‌گردد. درزمینه دو موضوع حریم خصوصی و حجاب آثار متعددی به رشته تحریر درآمده است. در ارتباط با حریم خصوصی، مصیب ترکی رودبار در مجله پژوهش ملل در سال ۱۴۰۱ مقاله‌ای تحت عنوان «حق حریم خصوصی در قوانین موضوعه ایران و تطبیق آن بر قوانین اسلام» به رشته تحریر درآورده است. در این مقاله به بررسی مبانی حریم خصوصی در فقه اسلامی و حقوق ایران و چالش‌های مرتبط با آن پرداخته شده است. مقاله دیگر که درزمینه حجاب به رشته تحریر درآمده است «طرح ناظر یک نیروی انتظامی در مواجهه با افراد بی حجاب در خودروها؛ دشواری‌های نظری و عملی» است که سال ۱۳۹۹ در مجله مطالعات فقهی حقوقی خانواده به چاپ رسیده است. در این طرح با افراد بی حجاب و بدحجاب برخورد شده و خودرو ایشان متوقف می‌شود.

در این مقاله به وظایف محوله شورای عالی انقلاب فرهنگی بر نیروی انتظامی پرداخته است و از جنبه‌های حقوقی و فقهی این مسئله را مورد دقت قرار می‌دهد. نوشتار حاضر با هر دو مقاله و آثار دیگر از جهت تمرکز بر روی حریم خصوصی خودرو در حقوق ایران و بین‌الملل متفاوت است. سؤال اساسی در این پژوهش آن است که حریم خصوصی عفاف به‌طورکلی و حجاب به‌عنوان یکی از نمودهای عفاف در ایران در خودرو بر اساس حقوق موضوعه ایران و آمریکا و انگلیس چگونه است و به این پرسش پاسخ می‌دهد که بر اساس قوانین حریم خصوصی، آیا خودرو حریم خصوصی محسوب می‌شود؟ می‌توان افرادی که اقدام به کشف حجاب در خودرو می‌کنند مورد پیگرد قرار داد و آیا رویه مشابهی در سایر کشورهای جهان با توجه به اقتضائات فرهنگی مرسوم است؟ این نوشتار با بررسی مسئله حریم خصوصی و قوانین حریم خصوصی مرتبط با خودرو در امر عفاف و حجاب در ایران، ایالت متحده آمریکا و انگلستان درصدد نشان دادن این مطلب است که حکومت‌های مختلف تا چه میزان خودرو را حریم خصوصی دانسته و آزادی افراد در رفتارهای مرتبط با عفت عمومی تا چه میزان است. این مقاله با استناد به مفاد اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای حقوق بشری، با ارائه تعریفی از حریم حقوق خصوصی و بیان مصادیق و مبانی حریم خصوصی از نگاه این اسناد و به روش توصیفی-تحلیلی به بررسی تطبیقی قوانین مرتبط با عفاف و حجاب

ایران و سایر کشورها در حریم خودرو می‌پردازد. این پژوهش به روش توصیفی تحلیلی و انتقادی به بررسی و تطبیق قوانین عفت عمومی و حجاب در خودرو در کشورهای ایران و آمریکا و انگلستان می‌پردازد و بخشی کوچکی از پروژه کلان قوانین حیطه عفاف و حجاب به شمار می‌آید.

۱. مفهوم‌شناسی

با وجود پیشینه گسترده بحث حریم خصوصی و استعمال مکرر آن در مباحث فلسفی، سیاسی و حقوقی، تعریف متقن و مشخصی نداشته و حقوق‌دانان، تعاریف متعددی از حریم خصوصی ارائه داده‌اند. لذا لازم است به دقت به مفهوم‌شناسی کلمات مرتبط پرداخته شود تا ابعاد بحث به درستی آشکار گردد.

۱-۱. حریم

«حریم» واژه‌ای عربی از ریشه حرم (به معنای بازداشتن) است و معانی گوناگون آن متضمن مفهوم ممنوعیت و محدودیت است، از جمله کار ممنوع و حرام، هر چیزی که لمس کردن آن ممنوع است، جامه‌ای که عرب عصر جاهلی پوشیدن آن را در حرم ممنوع می‌دانستند، هر فرد یا چیزی که شخص و برای دفاع از آن حاضر است بجنگد، مانند خانواده و دوست و شریک (زبیدی، ۱۴۱۴ ق). «حریم» از حرمت به معنای منع است به این دلیل تعرض دیگران به حق صاحب حریم، ممنوع است (جعفری لنگرودی، ۱۳۸۸: ج ۳، ۱۶۵۳)، البته واژه حریم برای غیر از انسان و در ارتباط با اموال نیز به کار رفته است.

۲-۱. خصوصی

واژه «خصوصی» به معنای ویژه و اختصاصی در زبان عربی استعمال شده است (طریحی، ۱۴۱۶ ق: ج ۱، ۴۲۱).

۳-۱. حریم خصوصی^۱

اصطلاح «حریم خصوصی» شامل معانی متعددی می‌شود که برخی از این تعاریف عبارت‌اند از: حق بر تنها ماندن، دسترسی محدود دیگران به انسان و توانایی ایجاد مانع در برابر دسترسی ناخواسته و ناخوانده به انسان، محرمانگی و پنهان ساختن برخی امور از دیگران، کنترل بر اطلاعات شخصی، حمایت از شخصیت و کرامت، حق بر عالم صمیمیت و کرامت انسان‌ها» (فورده، ۲۰۰۰: ۱۶۹۲).

حریم خصوصی مفهوم سیالی است که امروزه آزادی اندیشه، کنترل بر جسم خود، داشتن خلوت و تنهایی در منزل و مکان‌های خصوصی و رهایی از نظارت‌های سمعی و بصری دیگران و حمایت از حیثیت و اعتبار افراد را شامل می‌شود (انصاری، ۱۳۸۶: ۱۱).

۲. ابعاد مختلف حریم خصوصی

۲-۱. رویکردهای حریم خصوصی

دشواری تعریف حریم خصوصی باعث شده که برخی از نظریه‌پردازان برای حریم خصوصی هویت مستقلی قائل نشوند و حمایت از آن را به سایر حقوق احاله دهند. لذا امروزه دو رویکرد در مورد هویت حریم خصوصی وجود دارد. رویکرد اول رویکردی است که برای حریم خصوصی حق مستقلی قائل می‌شود و رویکرد دوم رویکردی است که قائل به عدم استقلال آن است.

رویکرد اول: صاحب‌نظران این رویکرد که عموماً عضو خانواده حقوق‌گام‌ن‌لا هستند، حریم خصوصی را بر ۶ دسته تقسیم کرده‌اند.

۱. حریم خصوصی عبارت است از حق بر تنها ماندن؛
 ۲. حریم خصوصی یعنی دسترسی محدود دیگران به انسان و توانایی ایجاد مانع در برابر دسترسی‌های ناخواسته و ناخوانده به انسان؛
 ۳. حریم خصوصی یعنی محرمانگی و پنهان ساختن برخی امور از دیگران؛
 ۴. حریم خصوصی یعنی کنترل بر اطلاعات شخصی؛
 ۵. حریم خصوصی یعنی حمایت از شخصیت و کرامت؛
 ۶. حریم خصوصی یعنی حق بر کرامت انسان‌ها (فورد، ۲۰۰۰: ۱۰۹۲).
- رویکرد دوم: صاحب‌نظران این رویکرد معتقدند که این حق در قالب دیگر حقوق از جمله حق مالکیت و امنیت و تمامیت جسمانی قرار می‌گیرد.

۲-۲. حریم خصوصی خودرو

بر اساس تبصره ماده ۵ قانون آمران به معروف، «اماکنی که بدون تجسس در معرض دید عموم قرار می‌گیرند، مانند قسمت‌های مشترک آپارتمان‌ها، هتل‌ها، بیمارستان‌ها و نیز وسایل نقلیه مشمول حریم خصوصی نیست»

بنابراین خودرو نسبت به اموری که قابل مشاهده نیست، مثل لوازم شخصی حریم خصوصی محسوب می‌شود و به‌طریق‌اولی، به دلیل مالکیت شخصی مالک بر آن، افراد حق تعرض به خودرو و اموال درون آن را نخواهند داشت؛ اما از آن جهت که در معرض دید عموم قرار می‌گیرد، حریم خصوصی نیست و می‌تواند مورد اعمال قانون قرار گیرد.

۳-۲. دکترین حریم خصوصی^۱

ادوارد بلوستین^۲ نقض حریم خصوصی را به‌عنوان اقدامی توهین‌آمیز نسبت به شرافت بشری قلمداد می‌کند. به اعتقاد او ورود در زندگی خصوصی افراد، شرافت فردی، حیثیت و تمامیت افراد را نابود ساخته و آزادی و استقلال فردی را مختل می‌کند.

روت گویسن^۳ می‌گوید هنگامی با نقض حریم خصوصی یک فرد مواجه هستیم که دیگران بتوانند اطلاعاتی درباره او به دست آورند، او را تحت نظر گیرند یا به او دسترسی داشته باشند. وی نتیجه می‌گیرد که مفهوم حریم خصوصی از سه عنصر مستقل ولی مرتبط؛ محرمانگی^۴، ناشناس ماندن یا بی‌نامی^۵، تنهایی^۶ و خلوت تشکیل شده است (گاویسون، ۱۹۸۰: ۴۲۸).

۴-۲. نسبت حریم خصوصی

می‌توان گفت حریم خصوصی از جمله حقوقی است که محکوم به نسبت است. به این معنا که هر نظام حقوقی با توجه به فرهنگ، نظام اجتماعی، ماهیت خانواده‌ها و درجه تعامل افراد با یکدیگر به آن می‌پردازد. برای مثال جوامع شهری در مقایسه با جوامع روستایی و افراد عادی در مقایسه با سیاست‌مداران، قلمرو حریم خصوصی وسیع‌تری دارند (دائرةالمعارف بین‌المللی علوم اجتماعی، ۱۹۷۲: ج ۱۱-۱۲، ۴۸۱).

۵-۲. عوامل مؤثر بر حریم خصوصی

«با توجه به نسبی بودن حریم خصوصی این سؤال مطرح می‌شود که چه عواملی بر این نسبت تاثیرگذار است و

1. Privacy doctrine
2. Bloustein
3. Gavison
4. Secrecy
5. Anonymity
6. Aloneness

افراد جامعه در چه زمان‌ها و مکان‌ها و وضعیت‌هایی می‌توانند ادعای حریم خصوصی داشته باشند. در پاسخ به این پرسش باید گفت در صورتی ادعای حریم خصوصی فرد پذیرفتنی است که وی با توجه به برخی عوامل و اوضاع و احوال، انتظار متعارف و معقول و مشروع نسبت به برخورداری از حریم خصوصی داشته باشد. این عوامل و اوضاع و احوال عبارت‌اند از:

- الف. عمومی یا خصوصی بودن مکان نقض حریم خصوصی؛
- ب. عادی یا حساس بودن موضوع حریم خصوصی؛
- ج. استفاده احتمالی از اطلاعات حاصل از نقض حریم خصوصی؛
- د. وسایل و روش‌های نقض حریم خصوصی؛
- ه. وضعیت یا موقعیت مدعی نقض حریم خصوصی؛
- و. رضایت یا عدم رضایت فرد نسبت به نقض حریم خصوصی‌اش؛
- ز. وجود یا نبود رابطه بین مدعی حریم خصوصی و نقض‌کننده آن» (انصاری، ۱۳۸۶: ۲۴).

۲-۶. ماهیت و محدودیت‌های حریم خصوصی در نظام‌های حقوقی

امروزه برخورداری از حریم خصوصی به‌عنوان یکی از مقولات حقوق بشر در نظام حقوق بشر و به‌عنوان یک حق اساسی در نظام حقوق اساسی کشورها جایگاه خاصی دارد که مختصراً به آن‌ها اشاره می‌شود.

۲-۶-۱. حق حریم خصوصی به‌عنوان یکی از حقوق بشر

حقوق بشر^۱ حقوقی هستند که انسان‌ها به‌صورت انسان بودن و صرف‌نظر از جنس، نژاد، قومیت و دین از آن برخوردار هستند. حق حریم خصوصی نیز به‌عنوان یکی از این حقوق در کنوانسیون‌ها و اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای حقوق بشر پیش‌بینی شده است که به آن‌ها اشاره می‌شود:

۱. اعلامیه جهانی حقوق بشر (۱۹۴۸) در مواد ۳، ۵، ۸، ۹ و ۱۲ خود از حق زندگی، آزادی، امنیت، حریم خصوصی، خانوادگی، اقامتگاه، مکاتبات و مکالمات افراد در مقابل مداخلات غیرقانونی و خودسرانه حمایت می‌کند. طبق این مواد هر امری که آزادی‌های فردی را تحت‌الشعاع قرار دهد می‌تواند

ناقص حریم خصوصی باشد (اعلامیه حقوق بشر، ۲-۳).^۱

۲. میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (۱۹۶۶): این کنوانسیون در بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۷ خود از زندگی شخصی افراد، حریم منزل و خانواده و ارتباطات افراد در مقابل اقدامات غیرقانونی یا خودسرانه حمایت می‌کند. این ماده تنها مرجع مداخله‌گر و استثنا در نقض حریم خصوصی را قانون می‌داند (میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی: ۱۰).^۲

۳. کنوانسیون اروپایی حقوق بشر: این کنوانسیون به عنوان اعلامیه جهانی حقوق بشر اسناد منطقه‌ای حقوق بشری هم در بند ۱ و ۲ ماده ۸ خود ضمن حمایت از زندگی خصوصی و خانوادگی افراد، حریم خانه و مکاتبات فرد در مقابل مداخله افراد ثالث محدودیت‌های قانونی تحت عنوان امنیت ملی، مصالح عمومی، رفاه اقتصادی کشور، پیشگیری از جرائم و حمایت از بهداشت را به رسمیت شناخته است (کنوانسیون اروپایی حقوق بشر: ۱۱).^۳

کنوانسیون‌ها و اعلامیه‌های بین‌المللی متعددی به صورت ضمنی به حق حریم خصوصی اشاره کرده‌اند نیز از منابع بین‌المللی حریم خصوصی بشمار می‌آیند. اعلامیه اسلامی حقوق بشر، یکی از اعلامیه‌هایی است که در ماده ۱۸ خود به صراحت حق حریم خصوصی را از حقوق مسلم انسانی تلقی می‌کند (اعلامیه اسلامی حقوق بشر).

۲-۶-۲. حق حریم خصوصی به عنوان یک حق اساسی

اهمیت حریم خصوصی به اندازه‌ای است که امروزه تقریباً تمام کشورها آن را به رسمیت شناخته و به صورت صریح یا ضمنی آن را در قوانین اساسی خود پیش‌بینی کرده‌اند. در آن کشورهایی هم که حق حریم خصوصی صریحاً در قانون اساسی پیش‌بینی نشده است، نظیر ایالات متحده، ایرلند و هلند، دادگاه‌ها این حق را از دل دیگر مقررات استخراج کرده‌اند (انصاری، ۱۳۸۶: ۵۲-۵۳).

۲-۷. مقوله‌های حریم خصوصی

حریم خصوصی شامل مقوله‌های ذیل می‌شود:

1. The Universal Declaration of Human Rights, p 2&3
2. International Covenant on Civil and Political Rights, p 10.
3. European Convention on Human Rights, p 11.

۱. حریم منزل و خلوت؛
 ۲. حریم جسمانی و حمایت در مقابل تفتیش و بازرسی؛
 ۳. حریم خصوصی کارکنان و حمایت در مقابل نقض حریم آنان توسط کارفرمایان؛
 ۴. حریم خصوصی افراد و حمایت در مقابل اقدامات رسانه‌ها؛
 ۵. حریم خصوصی اطلاعات شخص و حمایت از داده‌های شخصی؛
 ۶. حریم ارتباطات خصوصی و لزوم حمایت از آن در قبال ره‌گیری داده‌ها (انصاری، ۱۳۸۶: ۱۵۵).
- هرچند این موارد در حقوق کشورها لحاظ گردیده است، اما حتی کشورهای غربی نیز با صلاحیت تفسیر و محدودیت نحوه اجرای قوانین یاد شده برای خود محفوظ می‌دانند. این محدودیت‌ها موجب ایجاد «حاشیه صلاحیت» برای تمام دولت‌ها شده است و موجب تحدید حقوق مقرر در کنوانسیون‌های بشری برای حفظ نظم، اخلاق عمومی و امنیت ملی می‌گردد (حسینی، ۱۴۰۳: ۳۶-۳۵).

۸-۲. حریم خصوصی در اسلام

بر اساس یک پژوهش علمی، توجه به مفهوم حریم خصوصی در غرب، امر جدیدی است که عمدتاً در قرن بیستم متجلی شده و تا قبل از سال ۱۹۶۰ در این زمینه هیچ کتاب مرجعی وجود ندارد. در صورتی که حمایت از حریم خصوصی در اسلام از قدمت زیادی برخوردار است. همان‌طور که گفته شد، احترام به امور خصوصی دیگران از توصیه‌های اکید اسلام است و از منابع چهارگانه فقه یعنی قرآن، روایات، عقل و اجماع تحصیل می‌شود. البته نه تحت عنوان حریم خصوصی بلکه در قالب حق مالکیت، منع تجسس، اصل برائت، منع اشاعه فحشاء و... که ذیلاً به چند نمونه از آن اشاره می‌شود.

۱-۸-۲. ادله قرآنی

در قرآن آیات متعددی از جمله سوره‌های (حجرات آیه ۱۲، نور آیات ۲۸-۲۷-۱۲، بقره آیه ۱۸۹) به این مطلب پرداخته‌اند. آیه ۱۲ سوره حجرات بر منع تجسس در امور و احوال دیگران دلالت دارد. این منع از تجسس با شمول خود شامل همه مصادیق حریم خصوصی می‌شود. آیه ۲۷-۲۸ سوره نور نیز به وضوح ممنوعیت ورود بی‌اذن به منازل دیگران را می‌رساند.

۲-۸-۲. ادله روایی

در لزوم رعایت حریم خصوصی نهی صریح نبوی از اطلاع‌یابی و حریم‌شکنی افراد در محل سکونت است. در کتب روایی مبثی تحت عنوان «النظر الی دار الغیر بغیر اذنه» وجود دارد (مامقانی، ۱۳۴۴) روایت دیگر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «مَنْ أَطَّلَعَ فِي بَيْتِ جَارِهِ فَنَظَرَ إِلَى عَوْرَةِ رَجُلٍ أَوْ شَعْرِ امْرَأَةٍ أَوْ شَيْءٍ مِنْ جَسَدِهَا كَانَ حَقِيقًا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ النَّارَ...» (مجلسی، ۱۴۰۳: ج ۱۰۴، ۳۷). مبتنی بر این نهی صریح و روایات متعدد دیگر است که فقها به وجوب دفاع از حریم خصوصی در این موارد فتوا داده‌اند و در صورت دفاع و مجروح یا مقتول شدن وی، خونس هدر رفته محسوب می‌شود (موسوی خمینی رحمته الله علیه، ۱۳۸۴: ج ۱، ۴۹۱).

۲-۸-۳. ادله عقلی

عقل، تجاوز به حریم خصوصی اشخاص و افشای اطلاعات و عیوب آن‌ها را ظلم و قبیح می‌داند. حال اگر این صغری را بپذیریم و با کبری قاعده ملازمه یا «کُلَّمَا حَكَمَ بِهِ الْعَقْلُ حَكَمَ بِهِ الشَّرْعُ» ضمیمه کنیم حکم شرعی به حرمت تجاوز به حریم خصوصی اشخاص و افشای اطلاعات و عیوب آن‌ها استنتاج می‌کنیم (ویکی فقه) برخی اندیشمندان معتقدند که برخورداری از حریم خصوصی نیازی فطری است و ضرورت آن بدون استدلال عقلی و از طریق شهود قابل درک است. تحقیقاتی که برخی انسان‌شناسان انجام داده‌اند، مؤید این امر است و حتی جانورشناسان نیز اثبات کرده‌اند که برخی حیوانات به‌طور غریزی برای حریم خصوصی‌شان اهمیت قائل هستند. (نادو، ۲۰۰۰: ۲۲-۲۰).

۲-۹. حریم خصوصی در حقوق موضوعه ایران

حمایت از حریم خصوصی در قوانین موضوعه ما در بطن سایر قواعد حقوقی قرار گرفته است. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، بر اساس سه اصل ۲۲ و ۲۳ و ۲۵ به این مهم اشاره شده است. مسکن، جان، مال و حیثیت اشخاص طبق اصل ۲۲ قانون اساسی از تعرض مصون شمرده شده و یا اصل ۲۵ نیز از جلوگیری از افشای مکالمات تلفنی، مکاتبات و تجسس حمایت کرده است. در مورد حمایت از حریم منزل و مکان خلوت، می‌توان به مواد ۶۹۱ و ۶۹۴ قانون مجازات اسلامی اشاره کرد که با جرم‌انگاری ورود عنف به منزل غیر، مجازات ۶ ماه تا ۳ سال حبس را در نظر گرفته است.

طرح حمایت از حریم خصوصی نیز که ابعاد مختلف حریم خصوصی پرداخته است در سال ۱۳۸۵ به

مجلس تقدیم شد. از جمله این موارد حریم خصوصی جسمانی، منزل، اطلاعات شخصی در رسانه‌ها و ارتباطات، محل کار و مسئولیت‌های ناشی از نقض حریم خصوصی است. در مقابل نیز قوانینی وجود دارند که رعایت حریم خصوصی را مقید به شرایطی دانسته است که در قانون اساسی اصول ۱۴، ۲۲، ۲۴ و ۲۵ هستند. در مورد خاص کشف حجاب در خودرو و اینکه آیا شامل موارد قانونی و خوب حفظ حریم خصوصی است یا خیر، باید بیان نمود که در اصول ۲۲ تا ۲۵ قانون اساسی هر چند رعایت حریم خصوصی افراد را لازم می‌داند، اما مثلاً در اصل ۲۲ و ۲۵ در شرایطی که آن امر محل ورود قانون است، از حریم خصوصی خارج می‌شود و یا در اصل ۲۴ اگر محل به مبانی اسلام و حقوق عمومی باشد نیز از حیطه حریم خصوصی خارج است. بنابراین اصولاً حریم خودرو، از بحث حریم خصوصی خارج است و شامل ادله ضرورت رعایت حریم خصوصی (عقل و نقل و...) نمی‌شود.

۳. حجاب در قوانین ایران

به منظور بررسی خصوصی یا عمومی بودن رعایت حجاب، باید به بررسی قوانین در ارتباط پرداخت. در مورد حجاب صریحاً قوانین متعددی در این زمینه در نهادهای مختلف تنظیم و ابلاغ گردیده‌اند.

۱. مجلس شورای اسلامی؛
۲. مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
۳. ابلاغیه‌های نخست‌وزیری، ریاست‌جمهور و مصوبات شوراهای عالی؛
۴. مصوبات هیئت وزیران؛
۵. مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
۶. بخشنامه‌ها و مصوبات قوه قضاییه؛
۷. مصوبات ستاد صیانت از حریم امنیت عمومی و حقوق شهروندان؛
۸. مصوبات صداوسیما.

در قوانین موضوعه ایران، رفتارهای منافی عفت، طیف گسترده‌ای از رابطه جنسی (ولو دو زوج) تا کشف حجاب را در بر گرفته و مشمول جرم‌انگاری گردیده است. ماده ۶۳۸ کتاب پنجم (تعزیرات) قانون مجازات اسلامی اشعار می‌دارد که هر کس علناً در انظار و اماکن عمومی و معابر تظاهر به عمل حرامی نماید، علاوه بر کیفر عمل به حبس از ۱۰ روز تا ۲ ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌گردد و در صورتی که مرتکب عملی شود

که نفس آن عمل دارای کیفر نیست، ولی عفت عمومی را جریحه‌دار نماید، فقط به حبس از ۱۰ روز تا ۲ ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد. همچنین در تبصره این ماده آمده است که زنانی که بدون حجاب شرعی در معابر و انظار عمومی ظاهر شوند، به حبس از ۱۰ روز تا دو ماه و یا از پنجاه‌هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد. بنابراین وجود قوانین متعدد در حوزه حجاب، آن را درزمینه حقوق موضوعه ایران، امری برای ورود قانون در حریم عمومی قرار داده است و امکان پیگیری هر فرد ناقض قانون و هنجارشکن را در این زمینه فراهم می‌آورد. بنابراین، ادله ممنوعیت برخی از رفتارها همچون کشف حجاب درملاءعام، شامل خودرو نیز می‌شود.

۴. خودرو و حریم خصوصی

در بحث تداخل امر بین حریم خصوصی خودرو و رعایت حجاب، اینکه آیا قوانین می‌توانند حریم خصوصی خودرو را نقض کنند، مطلب دیگری است که محل ورود سؤالات و شبهات متعددی است. بانوانی که در خودرو به کشف حجاب مبادرت می‌ورزند، عوامل متعددی را برای قانونی جلوه دادن این امر مطرح می‌کنند. با بررسی دقیق می‌توان متوجه شد که خودرو، در هیچ‌کدام از شش مقوله حریم خصوصی (مورد اشاره) قرار نمی‌گیرد. تنها مقوله شماره یک از مقولات فوق که ناقضین کشف حجاب به آن استناد می‌کنند، خودرو به‌مثابه منزل و خلوت مالک است.

۴-۱. خودرو به‌مثابه منزل

یکی از مواردی که کاشفین حجاب در خودرو به آن استناد می‌کنند، شباهت خودرو با منزل در حریم خصوصی است. بنابراین نیروی انتظامی حق برخورد با ایشان را ندارد. به همین منظور به بررسی حریم خصوصی منزل می‌پردازیم. حریم منزل از مهم‌ترین مقولات حریم خصوصی است و منظور از منزل، هر مکانی است که شخص آن را به‌عنوان محل خلوت و استراحت و انجام امور شخصی و خانوادگی خود انتخاب کرده است و این انتخاب او با قوانین مغایر نیست (انصاری، ۱۳۸۶: ۱۵۷). به همین منظور لازم است انواع ورود به منزل و خلوت را مورد بررسی قرار داد.

۴-۱-۱. ورود فیزیکی

چنانچه فردی در منزلش خلوت کرده باشد، ورود اشخاص ثالث به آنجا اگر بدون رضایت او یا مجوز قانونی

صورت گیرد، نقض حریم خلوت و تنهایی او به شمار می‌رود. در اینجا حرمت به خلوت او برمی‌گردد و ربطی به مالکیت و یا ماهیت خصوصی یا عمومی بودن مکان ندارد. در اینجا قانون از حریم شخص حمایت می‌کند، نه از مکان. لذا آنچه که یک شخص آگاهانه به همگان عرضه می‌کند، حتی در منزل یا دفتر کار مشمول حمایت حریم خصوصی نمی‌شود؛ اما آنچه که او درصدد خصوصی نگه داشتن آن است حتی در یک عرصه و مکان قابل دسترس برای همگان از نظر قانون اساسی مورد حمایت است (انصاری، ۱۳۸۶: ۱۶۱). بنابراین تشابه منزل با خودرو از باب حریم خصوصی از اساس اشتباه است.

۴-۱-۲. ورود غیرفیزیکی

ورود غیرفیزیکی به منزل و خلوت دیگران خواه با استفاده از وسایل سمعی و بصری و خواه به‌طور طبیعی با استفاده از حواس پنج‌گانه نقض حریم خلوت و تنهایی دیگران است. ورودهای غیرفیزیکی را می‌توان به ورودهای شنوایی، چشمی (بینایی) و هوایی تقسیم کرد و در اینجا با توجه به موضوع بحث، به ورود چشمی پرداخته می‌شود: اینکه مشاهده فرد یا اموال او با چشم، ورود به خلوت و تنهایی محسوب شود یا نه بستگی به این دارد که مکانی که او یا اموالش در آنجا قرار دارند، در انظار دیگران قرار داشته باشد یا نه. پس اگر درجایی باشد که آن اموال یا اشیاء در معرض دید دیگران باشد، حق حمایت از حریم خصوصی‌اش را ندارد. بنابراین در معرض دید بودن همان نکته‌ای است که حتی منزل را از حریم خصوصی خارج می‌نماید و می‌توان دلایل زنان مکشوفه در خودرو را رد نمود. بر همین اساس، حریم خصوصی شامل خودرو نمی‌شود و به‌هیچ‌وجه خودرو، مصداق حریم خصوصی نیست، زیرا ملاک حریم خصوصی، در معرض دید نبودن است، در غیر این صورت اگر مکانی در معرض دید دیگران قرار بگیرد، اطلاق حریم خصوصی به آن اساساً اشتباه خواهد بود.

همچنین طبق دکترین رؤیت آشکار^۱ سرنشینان وسیله نقلیه‌ای که در معرض رؤیت آشکار عابران هستند در برابر نگاه‌های عابران کنجکاو حمایت نمی‌شوند. مثلاً اگر کسی از آنان عکس بگیرد نمی‌تواند علیه او اقامه دعوی نقض حریم خصوصی کنند (انصاری، ۱۳۸۶: ۱۶۴). علاوه بر این، بنابر کد تخلف ۲۱۱۴ تخلفات راهنمایی و رانندگی، استفاده از شیشه دودی به نحوی که راننده و سرنشین قابل تشخیص نباشد، تخلف محسوب شده و چنانچه شیشه خودرویی به نحوی دودی باشد که راننده و سرنشین قابل تشخیص نباشد، مالک خودرو توسط پلیس جریمه می‌شود که دال بر این مطلب است که خودرو حریم خصوصی محسوب نمی‌شود. بر همین اساس

1. Plain view doctrine

اگر بانوان در خودروی شخصی اقدام به کشف حجاب نمایند، اولاً نمی‌توانند بر اساس مقتضیات حریم خصوصی، اقدام به کشف حجاب نمایند و ثانیاً نمی‌توانند نسبت به برخورد نیروی انتظامی به کشف حجاب با استناد حریم خصوصی معترض باشند.

۵. بررسی قوانین مرتبط با حریم خصوصی خودرو

پس از تصویب قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی، این شورا یکسری وظایف را بر عهده نهادهای عمومی و وزارتخانه‌ها در مقابله با بی‌حجابی و گسترش فرهنگ حجاب قرار داده است. در همین راستا نیروی انتظامی طرح ناظر یک را در مواجهه با اتومبیل‌هایی که دارای سرنشین بی‌حجاب باشند، تدوین کرد. دلیلی که افراد مکشوفه به آن استناد کنند؛ خصوصی بودن حریم خودرو به‌عنوان ملک شخصی مالک آن است. درحالی‌که بر اساس قوانین جمهوری اسلامی، بخش‌هایی از خودرو که در انظار عمومی است، حریم خصوصی محسوب نمی‌شود.

احتساب خودرو به‌عنوان حریم خصوصی یا عمومی، فراز و نشیب‌های قانونی زیادی را طی کرده است. در سال ۷۹ بخشنامه‌ای از سوی قوه قضاییه در خصوص منع تفتیش خودرو بدون اخذ مجوز صادر شد و نیز دیوان عدالت اداری در رأی شماره ۱۷۷-۲۸/۵/۱۳۸۰ (هیئت عمومی دیوان عدالت اداری) در مورد ابطال بخشنامه شماره ۱/۱۷۹/۰۱/۴۰۲ مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۱ (اداره کل قوانین و امور حقوقی) به نیروی انتظامی ارسال نمود که از تفتیش و بازرسی خودروها بدون اخذ دستور قضایی خودداری نماید. این مسئله موجب شد نیروی انتظامی حتی در مواقعی با جرائم مشهود روبه‌رو می‌شدند و یا حتی مظنون به خودرو بودند با مشکلاتی مواجه شده و نتوانند اقدام به بازرسی یا توقیف خودرو نمایند. مسئله کشف حجاب باعث شد این مسئله به صورت جدی‌تری مورد بررسی قانونی قرار گیرد. اولین قانون صادره در این راستا، قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب ۱۳۹۴ است.

تبصره ماده ۱۵ این قانون اشعار می‌دارد، اماکنی که بدون تجسس در معرض دید عموم قرار می‌گیرند، مانند قسمت‌های مشترک آپارتمان‌ها، هتل‌ها، بیمارستان‌ها و وسایل نقلیه مشمول حریم خصوصی نیست. بنابراین قانون، قسمت‌هایی از خودروی شخصی که بدون تجسس و تفتیش قابل مشاهده است و در معرض دید عموم

۱. ماده ۵، تبصره - اماکنی که بدون تجسس در معرض دید عموم قرار می‌گیرند، مانند قسمت‌های مشترک آپارتمان‌ها، هتل‌ها، بیمارستان‌ها و نیز وسایل نقلیه مشمول حریم خصوصی نیست.

قرار دارد حریم خصوصی نیست، در نتیجه اولاً افراد نمی‌توانند به استناد به حریم خصوصی اقدام به فعل حرام یا مغایر قانون همچون کشف حجاب که مصداق توأمان هر دو با هم است را نمایند و ثانیاً نه تنها مأموران نیروی انتظامی حتی بدون داشتن مجوز قضایی می‌توانند و باید اعمال قانون نمایند، بلکه عموم مردم نیز می‌توانند از باب امر به معروف به تذکر لسانی چنین افرادی اقدام کنند. قانون مجازات اسلامی این مطلب را به صراحتاً بیان می‌دارد.

۶. قوانین پاره‌ای کشورهای خارجی مرتبط با حریم خصوصی خودرو

هر کشوری بر اساس اقتضانات فرهنگی و قانونی، سبک خاصی از پوشش را قانونی می‌داند. اکثر قریب به اتفاق کشورها، برهنگی را در عرصه عمومی مجاز نمی‌دانند و انجام رفتارهای منافی عفت یا تحریک‌کننده جنسی در خودرو، مشمول قانون حریم خصوصی نخواهد بود. بالعکس خودروی پارک شده در مکان‌های در معرض دید عموم یکی از مصادیق حریم عمومی شمرده شده و مرتکبین به جریمه‌های سنگین یا زندان محکوم خواهند شد. برخی از کشورها قوانین بسیار سخت‌گیرانه‌ای در زمینه حریم خصوصی در خودرو وضع نموده‌اند که فراتر از قوانین مربوط به عفت عمومی عمل نموده‌اند. این کشورها تمام فعالیت‌هایی که در عرصه عمومی ممنوع است، در خودرویی که در مکان‌های عمومی پارک شده یا درون آن قابل مشاهده است، غیرمجاز اعلام کرده و خاطیان مشمول جریمه‌های یکسان با قانون‌شکنان در عرصه عمومی هستند. بر اساس قانون SC هندوستان، خودروی شخصی در جاده‌های عمومی، مکان عمومی محسوب می‌گردد. حقوق‌دانان هندوستان، بر اساس رأی SC، فعالیت‌هایی مانند سیگار کشیدن که در فضاهای عمومی مجاز نیست، در ماشین شخصی در مکان و جاده عمومی نیز غیرمجاز تفسیر می‌کنند. حکم دادگاه عالی دوشنبه هندوستان نیز با رد حکم دادگاه عالی کراچی هند در سال ۱۹۹۹ مبنی بر خصوصی بودن فضای خودرو در جاده‌های عمومی، خودرو شخصی در جاده‌های عمومی کشور را «مکان عمومی» اعلام کرده است و تمام فعالیت‌هایی که در فضای عمومی ممنوع هستند، حتی در حد سیگار کشیدن، در خودروهای شخصی را مجاز ندانسته است.^۱ در این نوشتار به بررسی قوانین ایالات آمریکا و انگلستان پرداخته می‌شود.

۶-۱. ایالت‌های مختلف آمریکا

از آنجایی که قوانین پوشش در آمریکا به دلیل اقتضانات فرهنگی و دینی خاص این کشور، قطعاً با ایران متفاوت

1. <https://theprint.in/judiciary/a-private-car-on-a-public-road-is-public-place-rules-sc/256889/> (1 July, 2019)

است به بررسی رعایت عفت عمومی در مکان‌های عمومی ایالت مختلف آمریکا، در فضای خودرو بسنده می‌شود. با توجه به ایالت‌های مختلفی که فرد اقدام به رفتارهای هنجارشکنانه می‌نماید، در صورت ارتکاب به برخی رفتارهای منافی عفت، مرتکبین می‌توانند به فحشا عمومی، رفتار زننده درملاءعام، رفتار برهم زننده نظم عمومی، بروز رفتارهای ناشایست یا بی‌حیایی عمومی متهم گردند. در هر صورت برهنگی و ظاهر شدن غیرقانونی فرد به شیوه‌ای تحریک‌کننده و جنسی، به‌منظور توهین و هتک حرمت دیگران، تهدید یا دلایل دیگر، در ایالات مختلف آمریکا، جرم مجرمانه محسوب می‌شود.

۶-۱-۱. کالیفرنیا

قوانین پوشش و عفت اجتماعی در بخش‌های متعددی در قانون کالیفرنیا لحاظ شده است. بر اساس قانون مجازات کالیفرنیا، بخش جنایات و مجازات‌ها، عنوان ۹ در جرائم علیه شخص تجاوز جنسی و جنایات علیه عفت عمومی و اخلاق حسنه، فصل هشتم به قرار گرفتن در معرض ناشایست، نمایشگاه‌های زشت و خانه‌های نامتعارف می‌پردازد. در ماده ۳۱۴، هر کس عمداً و از روی هرزگی:

۱. عورت یا بخش‌های خصوصی وابسته به آن را در مکان‌های عمومی یا در هر مکانی که افراد دیگر در آن حاضر هستند به نمایش بگذارد تا از این طریق آن اشخاص مورد اهانت قرار گرفته یا آزرده‌خاطر شوند؛
۲. اگر کسی به هر فردی (که خودش را به اشکال مختلف، در معرض نظر عموم یا تعدادی از افراد قرار می‌دهد)، کمک و تشویق یا قوادی به‌منظور توهین به عفت عمومی یا انجام اعمال منافی عفت نماید، مرتکب جنایت شده است.^۱

این بخش از قانون به وضوح، پوشش خلاف عفت عمومی را مشمول مجازات‌های قانونی می‌داند. در موارد دیگر، قانون فزاتر رفته و حتی رفتار منافی عفت را ولو در حریم خودرو به شرط در معرض عموم بودن، ممنوع می‌داند. طبق این قوانین، داشتن رابطه جنسی یا انجام رفتارهای زننده در یک مکان عمومی یا در معرض دید عموم در کالیفرنیا غیرقانونی است. بنابراین اگر خودرو در یک مکان عمومی یا در دید عموم پارک شده باشد، نپوشاندن بخش‌های خصوصی بدن (پوشش خلاف عرف) و انجام رابطه جنسی در ماشین غیرقانونی بوده و مرتکبین در صورت دستگیری توسط پلیس طبق بند (a) ماده ۶۴۷ قانون جزای کالیفرنیا، به ارتکاب جرم جنسی متهم می‌شوند. ماده ۶۴۷ قانون جزای کالیفرنیا نه‌تنها داشتن رابطه جنسی را در یک مکان عمومی غیرقانونی

1. <https://law.justia.com/codes/california/2022/code-pen/part-1/title-9/chapter-8/section-314/>

می‌داند، بلکه به رفتار زشت یا خلاف عفت نیز اشاره می‌کند. رفتارهایی همچون زدن عمدی به سینه، اندام تناسلی یا باسن (ولو شریک جنسی) به منظور رضایت و تحریک جنسی، اعمالی شرم‌آور یا ناپسند شمرده می‌شوند. اگر این رفتارها به منظور آزار روحی به افرادی باشد که ممکن است شاهد آن رفتار باشند نیز فحشا و بی‌عفتی محسوب می‌گردد. برای قابل پیگرد بودن بند (a) ماده ۶۴۷ قانون جزا، رفتارهای خلاف عفت یا منحرفانه باید در سه صورت زیر واقع شوند:

۱. در یک مکان عمومی؛

۲. در مکانی عمومی که برای عموم آزاد است؛

۳. در مکانی که در دید عموم مردم قرار می‌گیرد.^۱

بر همین اساس پوشش خلاف عرف و قانون، داشتن رابطه جنسی یا تماس جنسی در خودرویی که در مکانی واقع شده که قابل دسترس برای عموم است، غیرقانونی است. بنابراین رفتارهای منافی عفت عمومی در پارک‌ها، خیابان‌های فرعی، ساحل، املاک غیرشخصی، خودرو پارک شده و خیابان و حیاط در معرض دید عموم، غیرقانونی است. در صورتی که پلیس، افراد خاطی را به دلیل ارتکاب رفتار خلاف عفت یا فسق‌آمیز به‌عنوان رفتار بزهکارانه دستگیر کند، قاضی می‌تواند فرد بزهکار را تا ۱۰۰۰ دلار یا ۶ ماه زندان در شهرستان جریمه نماید. علاوه بر به صورت مشروط خدمات اجتماعی و مشاوره را نیز در حکم بزهکار لحاظ نماید.^۲

۶-۱-۲. نیویورک

بر اساس مصوبات سنای ایالت نیویورک قوانین سخت‌گیرانه‌ای در این زمینه وجود دارد. قانون جزای نیویورک، فصل ۴۰، قسمت ۳، عنوان (N) ماده ۲۴۵ قانون جزای نیویورک تحت عنوان «بی‌عفتی عمومی»^۳ اشعار می‌دارد: «زن یا مردی که عمداً بخش‌های خصوصی یا محرمانه بدن خود را به شکل وقیحانه‌ای در معرض دید عموم قرار دهد یا مرتکب هر عمل زننده دیگری شود، با شرایط زیر مرتکب فحشا و بی‌عفتی عمومی می‌شود: در مکان عمومی؛

(i) اماکن خصوصی تحت شرایطی که می‌توان به آسانی از یک مکان عمومی یا سایر مکان‌های خصوصی

1. California penal code, Section 647 (<https://law.justia.com/codes/california/2021/code-pen/part-1/title-15/chapter-2/section-647>)

2. <https://california-business-lawyer-corporate-lawyer.com/is-it-illegal-to-have-sex-in-a-car/>

3. Public lewdness

آن را مشاهده کرد، با این قصد و نیت که مرتکب (زن یا مرد) مورد مشاهده قرار بگیرد.

(ii) هنگام تجاوز (قوانین تلفیقی نیویورک، ۲۰۱۵، مقاله ۲۴۵).^۱

در این قانون عبارت «عامداً در معرض دید قرار دهد» کلیدی است. بر اساس بند، b (i) با اینکه خودرو ملک خصوصی محسوب می‌شود، اما اگر در مکان عمومی پارک شده باشد و اتفاقات درون آن قابل رؤیت باشند، سرنشینان خاطی می‌توانند تحت عنوان «رفتار ناشایست عمومی»، تحت پیگرد قانونی قرار گیرند. در صورتی که پلیس فرد خاطی را به دلیل انجام رفتارهای برهم زننده عفت عمومی (پوشش نامناسب یا رفتارهای منافی عفت) متهم و دستگیر نماید، به‌عنوان ارتکاب به جنایت نوع B تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت و تا سقف ۵۰۰ دلار جریمه خواهد شد.^۲

۳-۱-۶. تگزاس

در این ایالت قوانین متعددی، عواقب جدی و مادام‌العمر رابطه جنسی درملاءعام را بیان می‌دارد. مکان عمومی، توسط § ۱۰۷/۱ از قانون جزای Texas Ann این‌گونه تعریف شده است: «مکانی است که عموم مردم یا بخش قابل توجهی از مردم به آن دسترسی دارند». این اماکن، پارک‌ها، وسایل نقلیه (خودرو شخصی و عمومی)، سینما، کتابخانه‌ها و مدارس و... شامل می‌شوند. بر این اساس، خودرو از اساس مکان عمومی تعریف می‌شود و رفتارهای منافی عفت در خودرو مشمول قانون می‌گردد. در این صورت مرتکبین در دفتر مجرمان جنسی عمومی تگزاس ثبت می‌شوند و باید مدتی را در زندان سپری نموده و تحت نظارت جامعه قرار بگیرند. بعضاً هم مجبور به انجام خدمات اجتماعی شده یا با مجازات‌های اضافی روبه‌رو می‌شوند. این عوامل موجب می‌شود تأثیر منفی طولانی مدتی بر امور مالی، شهرت و آزادی‌های فرد برای تحصیل و مسکن خاطیان، به دنبال داشته باشد. عنوان ۵ در فصل ۲۱ قانون مجازات تگزاس، جرائم جنسی این‌گونه تعریف می‌کند:

ماده ۲۱/۰۷ «بی‌عفتی یا وقاحت عمومی،^۳ ممنوعیت اعمال جنسی آشکاری است که ممکن است توسط افراد غیر شرکت‌کننده دیده شود. بی‌عفتی عمومی اغلب زمانی اتفاق می‌افتد که دو نفر در یک مکان عمومی که دیگران می‌توانند رویداد را ببینند، با یکدیگر یک فعالیت جنسی توافقی انجام می‌دهند. دادستان‌های ایالتی

1. Consolidated Laws of New York, 2015, ARTICLE 245.

2. <https://1039thebreezealbany.com/getting-busy-in-a-parked-car-in-ny-is-legal-under-one-condition/>

3. Public lewdness

همچنین ممکن است فردی را به دلیل واقع شدن در مکان نامناسب برای رابطه جنسی، به هتک حرمت عمومی متهم کنند).

ماده ۲۱/۰۸ رفتار ناشایست «نمایش شرم‌آور عورت‌نمایی»^۱ را این‌گونه تعریف می‌کند: «فردی اقدام خصوصی بدنش را بی‌پروا و اهمیت دادن به اینکه ممکن است شخص دیگری که در صحنه حاضر است، نگران یا آزوده شود، به دلیل تحریک جنسی یا ایجاد رضایت جنسی در معرض دید دیگران قرار دهد. حتی اگر این رفتار با رضایت طرفین باشد، به این دلیل که فرد شاهد و حاضر احساس نگرانی یا هتک حرمت نسبت به خود می‌کند، مشمول این قانون خواهد بود.» (خلاصه‌ای از کد مجازات تگزاس، ۲۲)^۲ بنابراین شرایط پوشش و قوانین خاصی در زمینه عفت عمومی در این ایالت حاکم است.

در ایالت تگزاس، مجازات اقدام به رفتار منافی عفت در مکان‌های عمومی (همچون خودروی شخصی) به شرح زیر است: در صورت محکوم شدن به بی‌عفتی عمومی، یک جنایت نوع A، مجازات‌ها از جریمه کوچک و زندان تا یک سال به اضافه ۴۰۰۰ دلار جریمه متغیر است. در صورت محکومیت به بی‌عفتی عمومی، ممکن است از مجرم خواسته می‌شود که به‌عنوان مجرم جنسی در دفتر ثبت عمومی مجرمان جنسی برای یک دوره زمانی خاص ثبت‌نام کند. محکوم ممکن است واجد شرایط نظارت اجتماعی یا مشروط باشد.

محکومیت قرار گرفتن در «عورت‌نمایی»^۳ جنایت نوع B را به همراه دارد و مجازات آن شش ماه حبس به اضافه ۲۰۰۰ دلار جریمه است.

اگر در بند ۴۲/۰۱، عمال منافی عفت عمومی و اعمال جنسی توافقی مجرم شناخته شود، یک جنایت نوع C تا ۵۰۰ دلار جریمه دارد.^۴

۴-۱-۶. کلرادو

در قوانین اساسنامه تجدیدنظر شده کلرادو در سال ۲۰۲۱، به این جرائم به‌عنوان «عورت‌نمایی» یا «منافی عفت عمومی» اشاره می‌شود. قوانین منع این اعمال را در اساسنامه تجدیدنظر شده کلرادو، ماده ۱۸-۷-۳۰۱ «منافی

1. Indecent Exposure

2. A Summary of the TEXAS PENAL CODE.p22

3. An indecent exposure conviction carries

4. <https://sharpcriminalattorney.com/sex-crimes-defense/consequences-for-sex-in-public/>

- عفت عمومی^۱ و ماده ۳۰۲-۷-۱۸ «عورت نمایی» قابل مشاهده است.
- بر اساس این قانون، اعمال منافی عفت عمومی زمانی اتفاق می‌افتد که شخصی در اماکن عمومی و در معرض دید دیگران، یکی از موارد زیر را انجام دهد:
۱. رابطه جنسی برقرار کند؛
 ۲. هر قسمت خصوصی بدن به جز اندام تناسلی را به شیوه‌ای ناپسند و به قصد برانگیختن یا ارضای میل جنسی دیگری آشکار می‌کند (پوشش)؛
 ۳. قسمت‌های خصوصی بدن می‌تواند شامل مقعد، ناحیه شرمگاهی، سینه‌ها یا پرینه باشد؛
 ۴. به طرز ناپسندی بدن دیگری را نوازش می‌کند؛
 ۵. عمداً اندام تناسلی را به‌گونه‌ای در معرض دید قرار می‌دهد که موجب آزار یا هتک حرمت فرد مشاهده‌کننده صحنه باشد (پوشش)؛
 ۶. خودارضایی یا نشان دادن اندام تناسلی به‌منظور رضایت جنسی خود یا آزار روحی و هتک حرمت دیگران تحت شمول تعریف «نمایش شرم‌آور» یا «عورت نمایی» قرار می‌گیرد (اساسنامه تجدیدنظر شده کلرادو، ۲۰۲۱: ۴۵۱).

بر اساس این قوانین، داشتن رابطه جنسی در خودرو در انتظار عمومی یا در حضور شاهدین، ممکن است جریمه‌هایی در قبال بی‌عفتی عمومی یا عورت‌نمایی به دنبال داشته باشد. بنابراین در کلرادو، خودرو، حریم خصوصی مطلق نبوده و می‌تواند به‌عنوان بخشی از حریم عمومی، مورد اعمال قانون قرار گیرد. اتهامات عفت عمومی عموماً در کلرادو به‌عنوان یک جرم کوچک نوع ۱ در نظر گرفته می‌شود. مجازات این جرائم تا ۶ ماه زندان و جریمه ۵۰۰ دلار است. با این حال، اگر فرد بزه‌کار، سابقه قبلی مربوط به نمایش اندام تناسلی را در کارنامه خود داشته باشد، ممکن است جرمش به جنایت نوع ۱ ارتقا یابد.

جریمه «عورت‌نمایی» تخلف نوع ۱ محسوب می‌شود. اتهام این بزه تا ۱۸ ماه حبس و ۵۰۰۰ دلار جریمه است. با این حال، اگر مجرم دو بار سابقه محکومیت قبلی داشته باشد، اتهام به جنایت نوع ۶ ارتقا می‌یابد. این جرم، فرد را تا ۱۸ ماه حبس، ۱۰۰،۰۰۰ دلار جریمه نقدی و آزادی مشروط اجباری به مدت یک سال مجازات

می‌کند.^۱

۵-۱-۶. ایالت اوهایو

در اوهایو، داشتن رابطه جنسی در خودرو غیرقانونی و به منزله دریافت اتهام بی‌عفتی عمومی است. البته این جرم مستلزم حضور در ملاءعام یا در دید دیگران است (ملاک جرم بودن). در آخرین نسخه آیین دادرسی اوهایو در سال ۲۰۲۲، فصل جرائم جنسی و ماده اعمال منافی عفت، در صورت انجام رفتارهای زیر تحت ماده اصلاحی ۲۹۰۷/۰۹ فرد دستگیر خواهد شد:

۱. اندام‌های خصوصی خود را در معرض دید قرار دهد؛
 ۲. درگیر شدن در رفتار جنسی یا خودارضایی یا مشابه آن؛
 ۳. آن رفتار احتمالاً توسط کسانی که در مجاورت فیزیکی شما هستند، قابل مشاهده باشد.^۲
- بنابراین بر اساس این ماده اگر ماشین در مکانی پارک شده است که اطرافیان بتوانند افعال شما را ببینند و مورد بی‌احترامی و هتک حرمت قرار بگیرند، در این صورت می‌توان آن را نوعی بی‌عفتی عمومی تلقی کرد. در صورت دستگیری فرد به اتهام بی‌عفتی عمومی، به جرم درجه ۴ محکوم خواهد شد. مجازات این جرم، ۳۰ روز زندان و ۲۵۰ دلار جریمه است. در صورت دستگیری مجدد یا حضور کودکان به‌عنوان شاهد ماجرا، فرد با اتهامات و مجازات‌های تشدیدکننده روبه‌رو خواهد بود.^۳

۲-۶. انگلستان

رابطه جنسی در ملاءعام، جرمی کیفری است که بسته به شرایط پیرامونی آن می‌تواند تحت جرم‌های زیر قرار گیرد:

۱. عورت‌نمایی؛
۲. بی‌عفتی عمومی.

۱-۲-۶. عورت‌نمایی

بر طبق قانون جرائم جنسی این‌گونه تعریف می‌شود:

1. May 18, 2021 Posted by: WeedenLaw (<https://www.weedenlaw.com/is-having-sex-in-a-car-against-the-law>)
2. <https://law.justia.com/codes/ohio/2022/title-29/chapter-2907/section-2907-09/>
3. <https://suhrelawdayton.com/blog/is-it-illegal-to-have-sex-in-a-car/>

۱. شخصی عمداً اندام تناسلی خود را به نمایش بگذارد؛
۲. افراد خاطی به قصد آزار روحی یا نگرانی دیگران این فعل را مرتکب شود.

۲-۲-۶. بی‌عفتی عمومی

اگر فردی به خاطر داشتن رابطه جنسی درملاءعام گناهکار شناخته شود، ممکن است به بزه علیه عفت عمومی شناخته شود. بی‌عفتی عمومی شامل اعمالی است که در انظار عمومی زشت، ناپسند یا مشتمزکننده تلقی می‌شود و به‌گونه‌ای است که با قضاوت هیئت منصفه در جامعه معاصر، معیارهای عفت عمومی را نقض می‌کند.

بی‌عفتی (بی‌حیایی) عمومی جرم جدی‌تری نسبت به نمایش شرم‌آور منافی عفت تلقی می‌شود و مجازات‌های جدی‌تری نیز در پی دارد. اگر پلیس، در صورت مشاهده شخص در حین اعمال جنسی در خودرو پارک شده درملاءعام، وی را می‌تواند به اتهام جرم کیفری دستگیر نماید. مجازات عورت‌نمایی، از جریمه‌های نقدی تا دو سال حبس تعیین شده است. برای جرم بی‌عفتی عمومی، با توجه به نوع دادگاه مجازات متفاوتی را خواهد داشت. مجازات در دادگاه دادگستری برای شش ماه حبس یا جریمه نقدی نامحدود است. در صورت بررسی شدن پرونده فرد در دادگاه سلطنتی، حداکثر مجازات افراد زندان نامحدود با جریمه نقدی نامحدود است.^۱

نتیجه‌گیری

قوانین حاکم بر کشورها در ارتباط با رعایت عفت عمومی و نحوه پوشش، رابطه تنگاتنگی با فرهنگ و مذهب آن‌ها دارد. کشورها با تعیین ضوابط حریم خصوصی، برخی امور ناقض عفت عمومی را، از حیطة حریم خصوصی خارج نموده و متخلفین را به سبب انجام اعمال منافی عفت یا عدم رعایت پوشش متناسب با حریم عمومی مورد بازخواست قرار می‌دهند.

حریم خصوصی مفهوم سیالی است و وجود ضوابط تعیین‌کننده حریم عمومی پوشش و عفت، اطلاق حریم خصوصی را از بین برده و در نظام‌های مختلف با توجه به فرهنگ، نظام اجتماعی و سایر موارد مؤثر، تحت محدودیت‌هایی قرار می‌گیرد.

در ایران، افرادی که اقدام به کشف حجاب در خودرو می‌نمایند، خودرو شخصی را به‌عنوان حریم خصوصی مطرح می‌کنند و اقدام نیروی انتظامی را خلاف آزادی‌های فردی معرفی می‌کنند. لذا با عنایت به تصریح دکتترین

1. [tps://www.jdspicer.co.uk/site/blog/crime-fraud/is-sex-in-public-a-criminal-offence-in-the-uk](https://www.jdspicer.co.uk/site/blog/crime-fraud/is-sex-in-public-a-criminal-offence-in-the-uk)

رؤیت آشکار بر عدم حمایت از حق حریم خصوصی سرنشینان وسیله نقلیه‌ای که خود را در معرض نگاه‌های عابران قرار داده‌اند و نیز شناسایی محدودیت بر حق حریم خصوصی تحت عنوان نظم عمومی، اخلاق و حقوق و آزادی‌های دیگران در اسناد حقوق بشری و صراحت تبصره ماده ۵ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب ۱۳۹۴ مبنی بر عدم شمول وسایل نقلیه در دایره حریم خصوصی، می‌توان ضمن رد ادعای شمول وسیله نقلیه در عداد حریم خصوصی، با عنایت به ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی که ارتکاب به عمل حرام در انظار عمومی را جرم‌انگاری کرده و نیز تبصره این ماده که حضور زنان فاقد حجاب شرعی را مصداق عمل حرام دانسته، مرتکبین را به مجازات قانونی محکوم کرد.

اکثر کشورها نیز در ارتباط با اعمال منافی عفت در اماکن عمومی، قوانین سخت‌گیرانه‌ای دارند. در این راستا قوانین ایالت‌های مختلف آمریکا همچون اوهایو، کالیفرنیا، تگزاس، نیویورک، کلرادو و انگلستان مورد واکاوی قرار گرفت. همگی آن‌ها بالاتفاق خود را در صورتی که در اماکن عمومی و در معرض دید پارک شده باشد، جزء حریم خصوصی ندانسته و مرتکبین به اعمال منافی عفت را مشمول جریمه‌های سنگین و زندان می‌دانند.

فهرست منابع

قرآن

- انصاری، محمدباقر (۱۳۸۶). حقوق حریم خصوصی. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- انصاری، محمدباقر (۱۳۸۷). حقوق ارتباط جمعی. تهران: سمت.
- ترکی رودبار، مصیب (۱۴۰۱). «حق حریم خصوصی در قوانین موضوعه ایران و تطبیق آن در قوانین اسلام». ماهنامه پژوهش ملل، دوره ۷، شماره ۸۱.
- جاوید، محمدجواد، و شاهمرادی، عصمت (۱۳۹۶). «جمهوری اسلامی ایران و مسئله بدحجابی». فصلنامه زن در فرهنگ و هنر (پژوهش زنان)، دوره ۹، شماره ۱.
- جعفری لنگرودی، محمدجعفر (۱۳۸۸). ترمینولوژی حقوق. تهران: گنج دانش.
- حسینی، سیده لطیفه (۱۴۰۳). «حق بر پوشش اسلامی در پرتو ادبیات حق محوری حقوق بشر جهانی معاصر». فصلنامه پژوهش تطبیقی حقوق اسلام و غرب، دوره ۱۱، شماره ۱.
- زبیدی، محمد بن محمد (۱۹۹۴/۱۴۱۴). تاج العروس من جواهر القاموس. بیروت: چاپ علی شیری.
- طریحی، فخرالدین (۱۴۱۶ق). مجمع البحرین. تهران: انتشارات مرتضوی.
- غلامی، علی (۱۳۹۱). «حجاب در کشاکش حریم خصوصی و حقوق عمومی». فصلنامه مطالعات حقوقی دولت اسلامی. مامقانی، عبدالله (۱۳۴۴). مناهج المتقین فی الفقه ائمه الحق و الیقین. نجف: بی‌نا.
- متقی، علی بن حسام‌الدین (۱۳۷۸). کنز العمال فی سنن الاقوال و الافعال. بیروت: دارالکتب العلمیه.
- مجلسی، محمدباقر (۱۴۰۳). بحارالانوار، [نسخه اینترنتی]. مؤسسه الوفاء.
- محمدی ری‌شهری، محمد (۱۳۸۴). میزان الحکمه. قم: دارالحدیث.
- موسوی خمینی، روح‌الله (۱۳۷۱). چهل حدیث. تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته.
- موسوی خمینی، روح‌الله (۱۳۸۴). تحریرالوسیله. تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته.
- نقیبی، سید ابوالقاسم (۱۳۸۹). «حریم خصوصی در مناسبات و روابط اعضای خانواده». فصلنامه فقه و حقوق خانواده (ندای صادق)، دوره ۱، شماره ۵۲.
- نیلی، مجید، باقی‌زاده، محمدجواد و یوسفیان شوردی، بهنام (۱۳۹۹). «طرح ناظر نیروی انتظامی در مواجهه با افراد بی‌حجاب در خودروها؛ دشواری‌های نظری و عملی». دوفصلنامه مطالعات فقهی-حقوقی زن و خانواده، دوره ۳، شماره ۵.
- متن کامل اعلامیه حقوق بشر اسلامی (بی‌تا). بازیابی از: <https://humanrights.eadl.ir/news>

References

Quran.

A Summary of the TEXAS PENAL CODE.

Bloustein, Edward; 1964, privacy as an Aspect of Human Dignity, an Answer to Dean prosser; NYULR.N.39.

- California Penal Code, 2022, Section 314.
Colorado Revised Statutes, 2021.
Consolidated Laws of New York, 2015, ARTICLE 245.
Criminal Procedure Law
European Convention on Human Rights.
Foord, Kate, defining privacy; 2000, Melbourne: Victorian law reform commission.
Gavison, Ruth; 1980, Privacy and the Limits of Law, Yale LJ, N.89.
International Covenant on Civil and Political Rights
International Encyclopedia of the Social Sciences; 1972, Editor: David Sius, vol. 11 and 12, London: Macmillan Company.
Islamic Penal Code.
Nadeau, Alain Robert, Vie privée et droit fondamentaux, Etude de la protection de la vie privée en droit constitutionnel canadien et American et en droit international, These, Ottawa, Canada(2000).
The Constitution of the Islamic Republic of Iran
The full text of the Declaration of Islamic Human Rights
The law of protection of those who command the good and those who avoid the bad, approved in 2014
The Universal Declaration of Human Rights
Internet resources
California Penal Code (2021) Section 647 (<https://law.justia.com/codes/california/2021/code-pen/part-1/title-15/chapter-2/section-647>)
Ohio Revised Code (2022), Section 2907.09 (<https://law.justia.com/codes/ohio/2022/title-29/chapter-2907/section-2907-09>)
Stanford Encyclopedia of philosophy: privacy, at: <http://plato.Stanford.edu/entries/Privacy>.
<https://law.justia.com/codes/california/2022/code-pen/part-1/title-9/chapter-8/section-314/>
<https://www.nysenate.gov/legislation/laws/PEN/245.00>
<https://theprint.in/judiciary/a-private-car-on-a-public-road-is-public-place-rules-sc/256889/> (1 July, 2019)
<https://california-business-lawyer-corporate-lawyer.com/is-it-illegal-to-have-sex-in-a-car/> (April 17th, 2023) (Brad Nakase, Attorney)
<https://1039thebreezealbany.com/getting-busy-in-a-parked-car-in-ny-is-legal-under-one-condition/> (February 15, 2023) (Cameron)
<https://sharpcriminalattorney.com/sex-crimes-defense/consequences-for-sex-in-public/>, no date.
<https://www.weedenlaw.com/is-having-sex-in-a-car-against-the-law> (May 18, 2021) Posted by: WeedenLaw)
<https://suhrelawdayton.com/blog/is-it-illegal-to-have-sex-in-a-car/> (September 17, 2019), (Suhre & Associates Law Firm)/
<tps://www.jdspicer.co.uk/site/blog/crime-fraud/is-sex-in-public-a-criminal-offence-in-the-uk> (18 Dec 2022),
Wikifeqh <https://fa.wikifeqh.ir/>
Persian Resources
Ansari, Mohammad Baqir; 2008, Mass communication rights; Tehran: Organization of studying and compiling humanities books of universities (Samt).
Ansari, Mohammad Baqir; 2016, privacy rights; Tehran: Organization of studying and compiling humanities books of universities (Samt).
Constitution book
Criminal Procedure Law
Gholami, Ali; 2013, "Hijab in the conflict of privacy and public rights", Islamic State Legal Studies Quarterly.

- Hosseini, Seyyedeh Latifeh, 2023, "The right to Islamic clothing in the light of contemporary global human rights-oriented literature", Comparative Research of Islamic and Western Laws, Vol 11, Numb 1. Islamic Penal Code
- Jafari Langaroudi, Mohammad Jaafar; 2008, Law Terminology; Tehran: Ganje Danesh.
- Javid, Mohammad Javad and Shahmoradi, Esmat; 2016, "The Islamic Republic of Iran and the Issue of Hijab", Women in Culture and Art (Women's Research), Vol 9, Numb 1.
- Majlesi, Mohammad Bagher; 2023, Bihar Al-Anwar; Al-Ofa Institute (online version).
- Mamqani, Abdullah; 1344 AH, the methods of al-mutaqeen fi fiqh of Imam al-Haq and al-yaqhin; Najaf: None.
- Mohammadi Rey Shahri, Mohammad; 2014, Qom: Dar al-Hadith.
- Motaghi, Ali bin Hesamuddin; 1378 AH, Kanz al-Amal fi Sunan al-Aqwal and al-Afal; Beirut: Dar al-Kitab al-Alamiya.
- Mousavi Khomeini, Ruhollah; 1992, forty hadiths; Tehran: Imam Khomeini Editing and Publishing Institute.
- Mousavi Khomeini, Ruhollah; 2005, Tahrir Al Wasila; Tehran: Imam Khomeini Editing and Publishing Institute.
- Naqibi, Seyyed Abulqasem; 2010, "Privacy in the relationships of family members", Fiqh and Family Law Quarterly (Nadai Sadegh), Vol. 1, No. 52.
- Nili, Majid, Baghi Zadeh, Mohammad Javad and Yousufian Shurdehi, Behnam; 2019, "A police force's supervisory plan in the face of people without hijab in cars; Theoretical and practical difficulties", bi-quarterly journal of jurisprudential-legal studies of women and family, Period 3, Numb
- Tarihi, Fakhreddin; 1416 AH, Majmae Al-Bahrin; Tehran: Mortazavi bookstore.
- The law of protection of those who command the good and those who avoid the bad, approved in 2014.
- Turki Rudbar, Mosayeb; 2022, "The right of privacy in Iran's relevant laws and its implementation in Islamic laws", Monthly Research of Nations, Vol 7, Numb 81.
- Zubeidi, Mohammad bin Mohammad; 1994, Taj al-Arus Man Javaher al-Qamoos, Bei